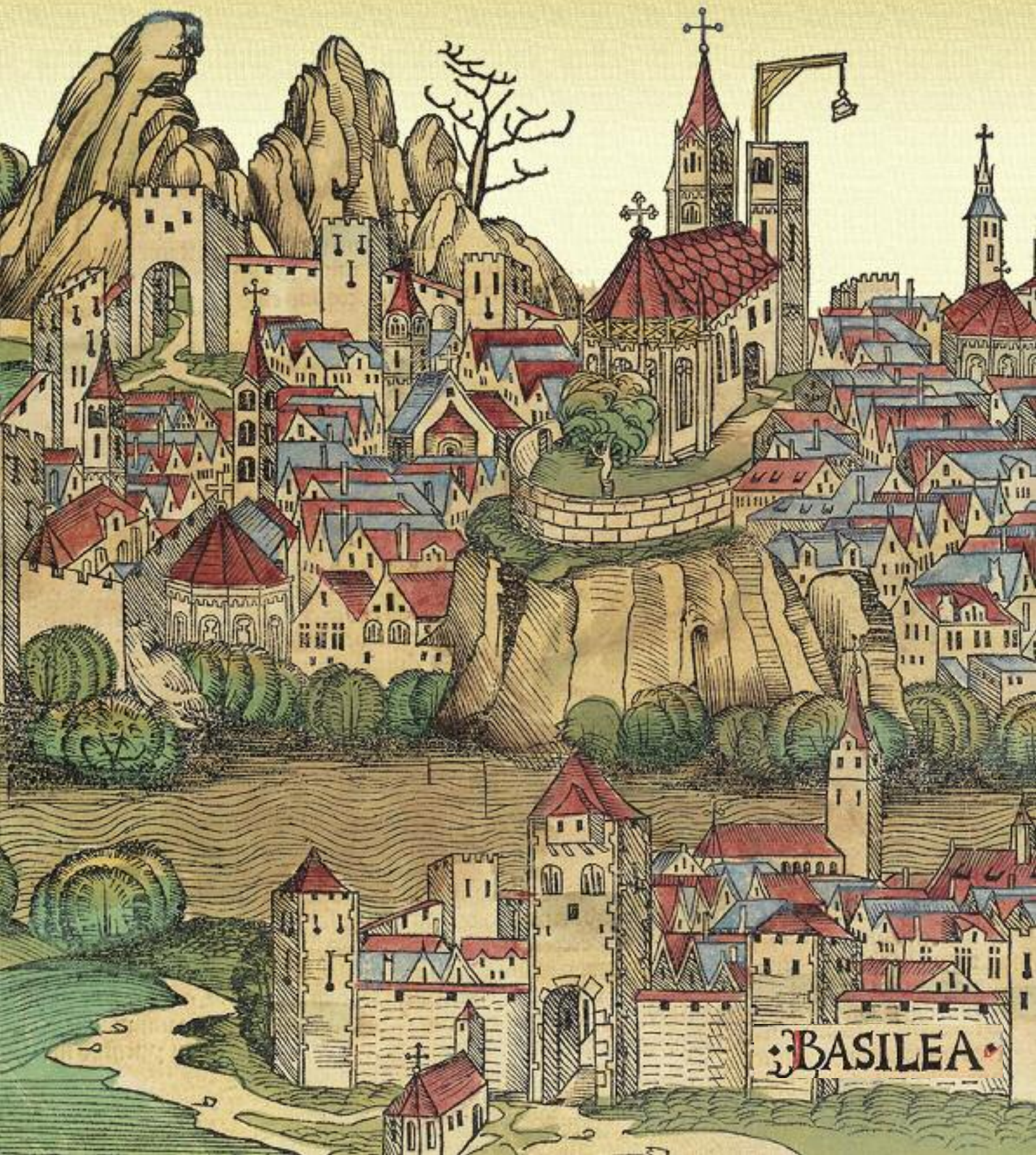

Ročník: 96 | číslo: 24 | 12. června 2016 | Cena: 10 Kč

Český zápas

Týdeník Církve československé husitské

EDITORIAL

Marnost úsilí podmanit si „kacířské Čechy“ vojenskou silou, zejména po porážce křesťáckých vojsk v bitvě u Domažlic 14. srpna 1431, způsobila obrat v přístupu církve. Začal silit tlak na vyřešení konfliktu diplomatickou cestou. Organizátor křížové výpravy a zástupce katolické strany, italský kardinál Giuliano Cesarini, jenž měl z mnoha důvodů zájem na dohodě s husity, zahájil s jejich představiteli rozhovory o přítomnosti na probíhajícím koncilu v Basileji.

Husité nabídku účasti na koncilu s možností diskuse o programu čtyř pražských artikulů přijali, doufajíc, že jejich pojetí Božího zákona konečně zvítězí a přijme je i okolní svět – jako krok na cestě ke spáse. V Chebu pak v předběžných rozhovorech byla dojednána závazná pravidla disputace, která vešla do dějin jakožto Chebský soudce. Tímto soudcem měl být „zákon Boží, praxe Kristova, apoštolská a prvotní církve spolu s koncily a učiteli, kteří se v něm pravdivě zakládají“.
Jak se situace v Basileji vyvíjela i jaká byla další cesta k přijetí dohody mezi husitskými Čechy a koncilem, která vešla do dějin jako kompaktáta, se pokusíme přiblížit v tomto magazínovém čísle. Při tomto poučném čtení vám z redakce přejeme hezké chvíle.

Na obálce: Dřevorez města Basilej z roku 1493 v Norimberské kronice

Týdeník Církve československé husitské.
Vydává: Ústřední rada
Církve československé husitské,
Wuchterlova 5, 166 26 Praha 6.
Vedoucí redaktorka: ThDr. Klára Břeňová,
redaktoři: PhDr. Václav Drašnar,
Mgr. Ervín Kukuczka, Milan Udržal, grafik.
Šéfredaktorka Cesty: Mgr. Jana Krajčířiová.
Tel. redakce: 220 398 107;
e-mail: cesky.zapas@cesh.cz
Tisk: Grafotechna.
Distribuce a reklamace:
A.L.L. production s. r. o.,
F. V. Veselého 15, 190 00 Praha 9,
Call centrum - tel.: 840 306 090
**Redakce si vyhrazuje právo na úpravy
a krácení příspěvků.**
Předplatné: František Brynych,
tel.: 220 398 117,
e-mail: frantisek.brynych@cesh.cz

ZE ŽIVOTA CÍRKVE

Z teologické konference 26.-27. května v Brně

V době konání brněnské konference oslavila narozeniny sestra farářka Petra Vítková, aktivní účastnice mnoha diskusí. Připojujeme se ke gratulantům a kromě přání pevného zdraví také děkujeme za její bystrý úsudek, optimismus a poctivý, krásný přístup k duchovenenskému poslání i laskavý přístup k lidem...

Nová situace ve světě, především v Evropě, nové otázky s ní spojené, jsou výzvou církvím, aby usilovně podle současného poznání hledaly Krista a v Kristu obnovovaly a oživovaly svoji totožnost, sebevědomí a uvědomění. Církve československá husitská těmto tématům věnovala pozornost na teologické konferenci na Husitské teologické fakultě UK v listopadu minulého roku. Přednášky i jednání byly podkresleny obzorem střetu či setkání civilizací. Tematizovaly totožnost církve a její husitské teologie v nauce, liturgii a duchovní správě. Charakteristickou byla aktivní účast tří generací s jejich specifickými prioritami a zároveň v jednotě společného zakořenění v širokém biblickém personalismu. Pozoruhodným jevem byla myšlenková i organizační aktivita nejmladší teologické generace. Následné iniciativy se ujala bratrská biskupská rada s konferenčním tématem identity v konkrétních náboženských aktech. Jmenovitě ve svátostech, v mariánské zbožnosti, v úctě k svědkům víry, v univerzalitě a katolicitě pojetí a prožívání církve, v charitativní a sociální práci, v modlitbě i v hospodářských otázkách. Referátů se ujali všichni bratři biskupové v aktivní episkopální službě. To je mimořádné a sympatické. Patriarchální úvodní liturgie a referát o úctě k svědkům čerpaly z husitské a utrakvistické liturgické tradice. Každý z bratří bis-

kupů vnesl do společného konferování svůj myšlenkový přínos a charisma, jež vyjadřovalo přirozeným způsobem i diecézní spiritualitu. Praha se svým širokým racionálním a vědeckým záběrem, Plzeň soustředěností a vřelostí víry inspirovanou matkou Páně, Brno univerzalitou a katolicitou mysteria církve Kristovy, Olomouc konkrétností a účinností křesťanské služby bližnímu, Hradec spojením v modlitbách a ve společenství, Bratislava misijní a církevně budovatelskou aktivitou. K činorodému duchu konference se hodila i nabídka Husitské teologické fakulty UK, tlumočená paní děkankou, k formálnímu uzavření smlouvy o konkrétní spolupráci. Aktivita kolem čtyřiceti účastníků byla spontánní a přátelsky naladěná. Moderátor konference implementoval do myšlenkového obzoru konferujících dvě dogmatické formule, inspirované sesterskou systematickou teologií: současná teologie necht' není informativní, ale stane se performativní, formující a přetvářející. Druhá myšlenka: církev Kristovu lze pochopit a prožívat jako řádně organizovanou lásku. Co by tomu asi řekli profesori Trtík, Spisar či Statečný?
A co Karel Farský? A co na to vy?

V bratrské úctě a lásce Zdeněk Kučera

Pamětní odpoledne k 600. výročí mučednické smrti Mistra Jeronýma Pražského

V neděli 29. května proběhlo pamětní odpoledne k 600. výročí mučednické smrti Mistra Jeronýma Pražského. Na programu byla bohoslužba v kostele sv. Václava Na Zderaze v Praze 2 – Novém Městě, vedená br. patriarchou Tomášem Buttou, královéhradeckým biskupem br. Pavlem Pechancem a ses. duchovní Martinou Kopeckou. Následovalo kolokvium věnované osobnosti Jeronýma Pražského a jeho dob s přednášejícími prof. Janem B. Láškem, prof. Petrem Čornejem a doc. Martinem Horynou. Odpoledne ukončil průvod a položení květin u pamětní desky Mistra Jeronýma v Řeznické ulici.

Z kázání bratra patriarchy

JERONÝMŮV PŘÍBĚH ZAPŘENÍ

A ODVÁŽNÉHO VYZNÁNÍ

„Nikdo totiž nemůže položit jiný základ než ten, který už je položen, a to je Ježíš Kristus“ (1 K 3,11). Křesťanská církev v každém čase stojí na tomto pevném a spolehlivém základě společné víry. Církev však také vyrůstá ze svědectví apoštolů a mučedníků. Na začátku křesťanství jsou to především dva apoštolové, kteří oba zemřeli mučednickou smrtí – apoštol Petr a apoštol Pavel. Také na počátku středověké husitské církve – církve podobojí – stojí dva mučedníci: Mistr Jan Hus a Mistr Jeroným Pražský. Oba dva byli odsouzeni a popraveni během kostnického koncilu. Tragičnost této události před 600 lety spočívá v tom, že soudci i odsouzení byli věřící křesťané. Je to pro nás bolestné historické varování a současně živá výzva ke vzájemnému a otevřenému hledání Boží pravdy a pravé jednoty církve založené na lásce Ježíše Krista.

Mistru Janu Husovi byla a je věnována značná míra zájmu a pozornosti, oproti tomu je Mistr Jeroným „tím druhým“, méně známým. Právě letošní 600. výročí je pro nás příležitostí se s touto osobností českých dějin a reformace blíže seznámit a uctít tak důstojným způsobem Jeronýmovu památku. Činíme tak v Praze na Novém Městě, přímo tam, odkud pocházel, i v německé Kostnici, kde byl jeho život ukončen a dovršen.

Jan Hus a Jeroným Pražský si byli názorově i životně velmi blízcí. Oba dva studovali i učili na pražské univerzitě. Když slyšíme Jeronýmovy výroky o nejvyšší neporazitelné Pravdě, o svrchovanosti Písma svatého i o Johnu Wiclifovi a jeho

spisech, tak nám může připadat, že je vyslovil Jan Hus. Oba dva se shodně v Kostnici hájili, že nejsou kacíři, ale naopak pravověrní křesťané. Zdůrazňovali, že vystupovali jen proti takovým kněžím, jejichž slova a životní styl neodpovídají slovům a jednání Ježíše Krista. Oba viděli významnou hodnotu ve svědomí, podle kterého je nezbytné se rozhodovat, aby člověk obstál před druhými, před sebou samým i před Bohem...

Čím však byl Jeroným odlišným? Co ho charakterizuje? Nejenom to, že nebyl knězem jako Hus a že byl především laickým intelektuálem - filozofem, který se pohy-

Bohoslužbu v kostele Na Zderaze spolumloužila sestra Martina V. Kopecká

boval v prostředí středověkých univerzit. Rysem jeho příběhu je určité zaváhání, zapření toho, pro co žil a o co usiloval. Mistr Jan Hus zůstal pozoruhodně pevný až do

poslední chvíle. Jeroným naopak v určité situaci podlehl pod nátlakem středověkých metod a odvolal své přesvědčení. Připomíná nám tak trochu apoštola Petra. Petr přišel ze vzdálené Galileje do Jeruzaléma – centra náboženského života a dění. Když byl Ježíš Kristus v Jeruzalémě nepřáteli zajat a souzen náboženskou i světskou mocí, Petr znejistěl a ve své lidské slabosti se k Ježíšovi nepřiznal. Zapřel, že ho zná, a tvrdil, že ho nikdy neviděl. Jenomže nelze potlačit hlas svého svědomí, neboť se v určité chvíli zase ozve. Nelze zapřít skutečné hluboké přátelství a vztah důvěry, neboť tvoří významnou hodnotu života. Nelze zapřít Boha, i když se ho snažíme vytěsnit ze svého života a jednat tak, jako by nebyl. Dává nám znamení, aby se připomenul. Petrovi jeho zapření a selhání připomenul hlas kohouta. Jeronýmovi to připomenul, obrazně řečeno, „hlas husy“, který nelze umlčet.

Jeroným viděl jako důležité v životě vzdělání a moudrost. Říká, že jestliže někdo zbohatne, tak je to tím, že má štěstí, jestliže je někdo urozený, tak je to kvůli rodičům, když je někdo krásný, tak má pomyslet na to, že krása pomine, ale učinnost a moudrost zasluhují uznání.

Sám byl také Jeroným charakterizován jako „muž učený a výmluvný“. Jenomže i přes velké znalosti, vědomosti a schopnosti může člověk někdy přece jen selhat. Jeroným ve své univerzitní řeči zvané „Chvála svobodných umění“ cituje výrok ze Starého zákona z knihy Přísloví: „Spravedlivý, i když sedmkrát padne, zase povstane“ (Př 24,16a). Jeroným byl vystaven těžké zkoušce, když prošel krutým vězňením. Kdo by to vydržel? Zdálo se, že byl pod nátlakem vnitřně zlomen, ale nebyl. Sebral nakonec novou sílu k odvážnému vyznání. I my můžeme zaváhat, můžeme někdy selhat, můžeme dělat chyby. Může se stát v určité chvíli a situaci, že neobstojíme tak, jak by se na nás jako věřící křesťany slušelo. Důležité je ale zase povstat a prožít Boží milost. Tuto Boží milost prožil i apoštol Petr při svém obrácení, a také Mistr Jeroným, který i přes zaváhání zůstal věrným Kristu a jeho pravdě evangelia i svému příteli z mládí Mistru Janovi.

Dokud žijeme, trvá naděje, že můžeme i přes všechna selhání a zapření vždy znovu vstát, napřimit se a být posílení a povzbuzeni novou silou Boží milosti. S pohledem na Kristovy svědky kež můžeme také my věrněji zápasit o hodnoty, které obstojí v každém čase a obstojí i před věčností.

Tomáš Butta, patriarcha

Slavnostní bohoslužba ve sboru Dr. Karla Farského v Semilech

s připomenutím 89. výročí úmrtí prvního patriarchy Dr. Karla Farského proběhne v sobotu 11. června od 10 h. Bohoslužbu povede královéhradecký biskup Mgr. Pavel Pechanec společně s libereckým vikářem Mgr. Benjaminem Mlýnkem. Kázat bude olomoucký br. biskup MUDr. Rudolf Göbel. Po ukončení bohoslužby následuje pietní akt ve Škodějově v rodišti Karla Farského.

NAD PÍSMEM

Záchrana pro hříšníci, záchrana pro nás

Lukáš 7,47

Ježíš řekl: „Její mnohé hříchy jsou jí odpuštěny, protože projevila velikou lásku.“
Lukáš 7,47

Často když ve věznicích poslouchám životní osudy lidí, kteří za mnou přicházejí, myslím na to, jak by se odvíjel jejich příběh, pokud by poznali ve svém dětství bezpodmínečné přijetí a péči. Byli by tam, kde jsou? Někteří asi ano, ale život mnohých by se nejspíš vyvíjel úplně jinak. Nechci omlouvat jejich činy, jenom si stále víc uvědomuji moc víry a lásky a to, jak moc mezi lidmi chybí.

Perikopa o hříšné ženě, která v Kafarnaum přijde za Ježíšem, aby mu omyla nohy svými vlasy, ukazuje na základní poselství evangelia. Bůh přišel, aby svou bezpodmínečnou láskou uzdravil to, co hřích poničil. „*Vždyť Bůh neposlal svého Syna na svět, aby svět soudil, ale aby skrze něj byl svět zachráněn.*“ (Jan 3,17)

Evangelista znovu a znovu ukazuje, že Ježíš byl a je přítel hříšníků. Tedy všech lidí. U něj je prostor pro všechny, kteří jsou nedokonalí, slabí, selhávající, zranění a opuštění. Apoštolové chtěli, aby to každý věděl a každý tomu porozuměl. Dovedu si představit, že dnes by apoštolové nejspíš jezdili s dodávkou se sloganem: „Vítání jsou všichni, kdo jsou v průšvihy a už nemohou dál.“ Ježíš tu je pro všechny, které hřích srazil na kolena. A není podstatné, či hřích to byl. Zda toho člověka či někoho jiného. Každý je milované Boží dítě, které je pozvané, aby spochynulo v plnosti Božího milosrdenství.

A co za to Bůh chce? Důvěřovat (věřit) v moc (Boží) lásky. Křesťané každý den volají Ježíšovou modlitbou „...*bud' vůle tvá jako v nebi, tak i na zemi.*“ Vyjadřuje se důvěra, že Boží plán pro člověka, tak jak jej rozpoznáváme v Písmu svatém, je to nejlepší a nejdokonalejší, co lze získat. Proto má smysl vsadit vše na Krista, i když světu to připadá jako nerozumnost a bláznovství. Tak jak to udělala ona žena v našem příběhu. Vzala alabastrovou nádobku plnou drahého oleje, který představoval celé jmění, vystavila se posměchu farizeů, riskovala odmítnutí, které v tehdejší době bylo téměř jistotou, a vše vsadila na Ježíše. Mohla přijít o to poslední, co měla, ale její důvěra v Ježíše a v milosrdenství, které se odráželo v tváři Božího Syna, byla větší než strach. Přítakala všim, co měla, a čím byla, Lásce, která se zjevila v Kristu Ježíši, a tím odmítla jiné cesty, jiné bůžky. Činila pokání. Kraličtí se v komentáři ptají: „Jak se projevil kající život oné ženy?“ A hned odpovídají: „Pokorou. Zármutkem nad hříchy. Utíráním Kristových noh svými vlasy. Líbáním Krista. Mazáním ho masťou.“ Uvědoměním si své nedostatečnosti a touhou

sloužit Kristu. Celou svou duší, celou svou myslí. A tady se musíme zeptat sami sebe: „Jak jsem na tom já? Naše společenství, církev?“ Charles Taylor, věřící sociolog a filozof, v pořadu Hergot řekl: „*Církev v ČR se musí posílit, toho však může dosáhnout jen tím, že bude brát vážně své poselství. Rozhodně ne tím, že bude upírat některým lidem jejich místo ve společnosti. Je třeba církev, jejíž jádro bude opravdu tvořit evangelium. Taková církev v dlouhodobějším kontextu může mít vliv na společnost.*“ Myslím, že má pravdu.

Ježíš o hříšné ženě pravil: „*Její mnohé hříchy jsou jí odpuštěny, protože projevila velikou lásku.*“ Bylo jí odpuštěno, protože důvěřovala Ježíši a projevila lásku. I nám a naší církvi můžou být naše mnohé hříchy a chyby odpuštěny. Musíme však mít odvahu důvěřovat Kristu Ježíši a projevit mu velikou, snad až bláznivou lásku. Amen.

David Smetana

Ó nejsladší Kriste, táhni nás slabé za sebou,
poněvadž když ty nás nepotáhneš, nemůžeme tě následovat.
Dej ducha odhodlaného, srdce nebojácné, víru pravou,
naději pevnou a lásku dokonalou,
abychom za tebe nasadili nejtrpělivěji a s radostí svůj život.
(Z modlitby Mistra Jana Husa)

4. NEDĚLE PO SV. DUCHU

Svůj hřích jsem před tebou přiznal, svoji nepravost jsem nezakrýval, řekl jsem: „Vyznám se Hospodinu ze své nevěrnosti.“ A ty jsi ze mne sňal nepravost, hřích můj.
ŽALM 32,5

První čtení: 2. Samuelova 11,26 - 12,10.13

Tužby pro dobu po Duchu svatém (I):

2. Abychom byli církví žijící z milosti Kristovy a darů jeho Ducha, modleme se k Hospodinu.
3. Abychom na Boží lásku a věrnost odpovídali naší lidskou láskou a věrností, modleme se k Hospodinu.

Modlitba před čtením ze sv. Písem:

Panovníku Hospodine, prosíme tě, udržuj svou církev ve víře a lásce, at' v naší zemi prospívá, slouží tvé spravedlnosti a ze tvé milosti zvěstuje tvou pravdu! Osviť nás, Bože, svým svatým Duchem, at' slyšíme slova Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Druhé čtení: Galatským 2,16-21

Evangelium: Lukáš 7,36 - 8,3

Verše k obětování: Žalm 16,7-8

Verše k požehnání: Lukáš 7,48.50

Modlitba k požehnání:

Panovníku Hospodine, děkujeme ti, že jsi nás nasytil nebeskými dary. Ved' nás Duchem svatým, abychom tě chválili nejenom ústy, ale celým životem! Prosíme o to ve jménu Ježíše Krista, našeho Pána. Amen.

Vhodné písně: 4, 12, 28, 54, 83, 133, 156, 167

Jen stěží se můžeme vmyslit v pocity, které prožívalo české poselstvo ke koncilu, když se před jeho zrak v záři k západu se chýlícího slunce objevily obrysy mohutné basilejské katedrály, která se vypíná na pahorku přímo nad Rýnem. Šplouchání ledové vody mohutného toku brázděného lodí, na které se vezlo téměř padesát českých pánů, duchovních i světských, se jemně mísilo s tichou zahloubaností. Jen dech se zrychloval a srdce silněji bušila radostí, nadějemi, obavami. Konečně byli u cíle! Blížili se k městu, v kterém zasedal všeobecný církevní sněm. Jak budou přijati? Vždyť donedávna se střetali s křesťany sousedních zemí jen v krutých šarvátkách na poli válečném. Podaří se jim v hádání na sněmu své články nejen obhájit, nýbrž i přesvědčit Otce o nutnosti přijmout je pro celou církev? Dodrží sněm smlouvu sjednanou v Chebu a poskytne jim veřejná slyšení, aby mohli svobodně přednést svoje nauky, nebo je snad obviní z kacířství a odevzdá světské moci k potrestání? Byla neděle a psal se den 4. ledna léta Páně 1433, když loď přirazila ke břehu. Čechové zanotovali zvučným hlasem dvě zbožné písně... „Přivezli jsme Čechy,“ zavolali lodníci. „Přijeli Češi,“ nesla se zpráva jako blesk městem od úst k ústům, a když poslové vystupovali, již se odevšad hrnuly zástupy měšťanů, starých i mladých, žen i dětí, do ulic, k mostu, na nábržích. Každý je chtěl vidět, vždyť o nich slyšeli jen samé hrůzostrašné věci. Leckterý měšťan nebo pacholek je sice už kdysi zahlédl, ale jen zdálky - tehdy u Domažlic... (Z knihy Čechové na basilejském sněmu, Alois Krchňák, Trinitas Svitavy 1997)

Koncil basilejský a kompaktáta

Basilejský koncil byl vyvrcholením středověkého konciliárního hnutí, které se zrodilo, aby odstranilo papežské schisma a postupně sílilo na koncilech v Pise a v Kostnici. Koncil, respektive „svatá synoda reprezentující obecnou církev“, hodlal řešit globální problémy své doby a podobal se dnešním vrcholným mezinárodním konferencím. Probíhal v letech 1431–1449 ve městě Basileji a kolektivní model jeho rozhodování se dostával do konfliktu s monarchickým principem papežské vlády. Význam koncilu nesnižuje ani fakt, že závěr jeho činnosti byl poznamenán jeho rozštěpením. Část členů koncilu odešla totiž v roce 1437 do italské Ferrary, kde jejich jednání probíhala pod taktovkou papeže Evžena IV. V roce 1439 se pak zasedání koncilu přesunula do Florencie. Zbylá část účastníků koncilu se v Basileji snažila vzdorovat prostřednictvím volby vzdoropapeže Felixe V., ale nakonec ztratila iniciativu.

Z hlediska historie husitství je důležitá především ta část činnosti koncilu, která byla věnována jednání s vyslanci husitů ve věci vyjasnění vztahů husitismu k učením obecné církve. Koncil, který chtěl zpočátku zničit husity vojenskou silou, změnil názor po bitvě u Domažlic, v srpnu roku 1431, kdy byla na hlavu poražena pátá křížová výprava, organizovaná kardinálem Cesarinim, který byl zároveň papežským legátem i členem koncilu. Navázání diplomatických styků vedlo v květnu roku 1432 k setkání poselstev v Chebu, kde bylo dohodnuto, že rozhodčím principem při disputacích o teologických otázkách bude autorita Písma svatého s christologickým důrazem. Tento princip se nazýval v dobových dokumentech „soudce chebský“. Dalším výsledkem chebského jednání byly záruky, že husitští

teologové budou moci svobodně jednat s reprezentanty koncilu, aniž by je čekal osud Jana Husa a Jeronýma Pražského na koncilu kostnickém.

Husitské poselstvo vedené teologem a vojvodcem Prokopem Holým dorazilo do Basileje v lednu roku 1433. Na řadě veřejných disputací pak jednali ve vzájemné rozpravě čtyři bohoslovci z každé strany o principech husitského reformního programu obsaženého ve „čtyřech pražských artikulech“. Jan Rokycana, zástupce pražských husitů, hájil před koncilem artikul o přijímání chleba i vína při svátosti večeře Páně. Proti němu stál chorvatský dominikán Jan z Dubrovníka (Ivan Stojković). Táborský volený biskup Mikuláš Biskupec z Pelhřimova hájil článek o trestání smrtelných hříchů a měl za odpůrce Jiljího Charliera, synovce kostnického soudce Jana Husa, kancléře Pařížské univerzity Jeana Gersona. Dominikán Jindřich Kalteisen se v otázce svobody hlásání Božího slova střetnul s teologem Oldřichem ze Znojma, reprezentujícím sirotčí bratrstvo. Radikálnímu Petru Paynovi řečenému „Engliš“, teologovi s anglickými kořeny, který kdysi uprchl

Obě strany se snažily při jednání zachovat dekorum - ze strany konciliaristů nepochybně spojené s diplomatickou snahou ohladit radikální zahrocení husitského programu a omezit dosah čtyř článků... „Chvílemi dokonce jakoby mezi reprezentanty obou nepřátelských pospolitostí probleskovaly náznaky osobního sblížení či alespoň respektu,“ píše F. Šmahel (*Husitské Čechy*) a pokračuje: „Při soukromé schůzce s předáky husitského poselstva jim měl jeden kardinál říct: „A kdyby nás měl papež, pověsil by nás.“ „Zvláště četné byly důvěrné styky kardinála Cesariniho s Prokopem Holým. Českým hostům se všelijak snažili vycházet vstříc i jiní otcové koncilu, například kardinál Branda da Castiglioni, který husitským bohoslovcům zajistil výpůjčku knih z dominikánské knihovny a pak si s nimi připil na zdraví...“ **red**

do Čech před pronásledováním, oponoval barcelonský arcijáhen Juan Palomar v otázce světské vlády církve, včetně vlastnictví majetku.

Při jednáních se uplatnila důslednost a rozvážnost středověké scholastické vědy a ve složitých rozpravách se utupil

Jan Rokycana, zastupující pražany, hájil proti chorvatskému dominikánu Ivanu Stojkovičovi druhý článek - laické přijímání z kalicha; doložil, že až do kostnického koncilu nepovažovala církev přijímání podobojí za kacířství. Méně přesvědčivé již vyzněly jeho argumenty pro nutnost kalicha ke spáse... Proti pařížskému doktoru Jiljímu Charlierovi vystoupil s obhajobou teze o stíhání veřejných hříchů představitel tábora Mikuláš Biskupec z Pelhřimova. Charlier obhajoval toleranci k pokleskům - neboť nelze za každých okolností dostat přísným nárokům Písma - i skutečnost, že prostý lid nemůže zastávat roli soudce a vykonavatele spravedlnosti. Oldřich ze Znojma, kněz sirotků, měl v diskusi o svobodném kázání Božího slova protivníka v dominikánu Jindřichu Kalteisenovi a Petr Payne, známý také jako mistr Engliš, pak hájil proti barcelonskému arcijáhnu Janu Palomarovi patrně nejméně přijatelný článek - otázku nutnosti zbavení církve světského majetku a návratu k apoštolské chudobě. Marně. Palomar „bez skrupulí obhajoval nejen bohatství církve, ale i její mocenské nároky ve světských záležitostech.“ (F. Šmahel, *Basilejská kompaktáta*) **red**

husitský radikalismus tak, jak to koncil plánoval. Z historické perspektivy se tedy jeví jako největší úspěch husitské diplomacie při obhajobě čtyř pražských artikulů na basilejském koncilu samotné dosažení dohody o formulaci „chebského soudce“. Rozhodčí princip byl však časově omezen na jednání s koncilem a neměl ještě univerzální platnost pozdějšího výkladového principu „sola scriptura“ světové reformace. Komunikace pokračovala prostřednictvím výměny dalších poselstev, při nichž byla klíčová zejména jednání v Praze, kde vyslanci koncilu poznali složité vztahy mezi husitskými mocenskými uskupeními a dokázali je využít ve svůj prospěch. Důsledkem byla drtivá porážka radikálních husitských polních vojsk v bitvě u Lipan v květnu roku 1434 i vyvrácení posledního opěrného bodu radikálních husitů, hradu Sion pod velením Jana Roháče z Dubé, v roce 1437. Po odstranění vzdorujících radikálů mohlo dojít k narovnání mezi katolickou a husitskou stranou na zemské i mezinárodní úrovni prostřednictvím tzv. kompaktát jako mírové smlouvy mezi basilejským církevním koncilem a obecným sněmem Království českého a Markrabství moravského v roce 1436. Kompaktáta legalizovala umírněnou formu husitského reformního programu, tzv. utrakvismus, který nejen zachoval na jedné straně hlavní sym-

bol husitství – svátostné přijímání chleba i vína při bohoslužbě jak pro kněze, tak i pro laiky (přijímání „pod obojí způsobou“ – v latinském znění „*sub utraque speciae*“), ale umožnil na straně druhé udržet zejména šlechtě rozsáhlý pozemkový majetek, původně patřící církvi, získaný v předchozích bojích husitské revoluce. Císař Zikmund Lucemburský mohl také konečně usednout na český trůn. Basilejská kompaktáta se stala základním právním dokumentem upravujícím postavení utrakvismu v 15. a 16. století. Protože k vyhlášení kompaktát došlo v Jihlavě, hovoří se o nich též jako o kompaktátech jihlavských. Kompaktáta hrála významnou roli i v následujících epochách českých dějin. O kompaktáta se opírala legitimita vlády českého krále Jiřího z Poděbrad a tento dokument pojišťoval práva utrakvistů i za vlády Jagellonců. Kompaktáta byla trnem v oku papežů Pia II. a Pavla II., kteří usilovali o jejich zpochybnění a zrušení. Utrakvisté si nakonec pojistili platnost kompaktát tak, že z nich udělali zemský zákon, jehož platnost garantoval panovník. Po nástupu světové reformace v 16. století se ovšem situace změnila.

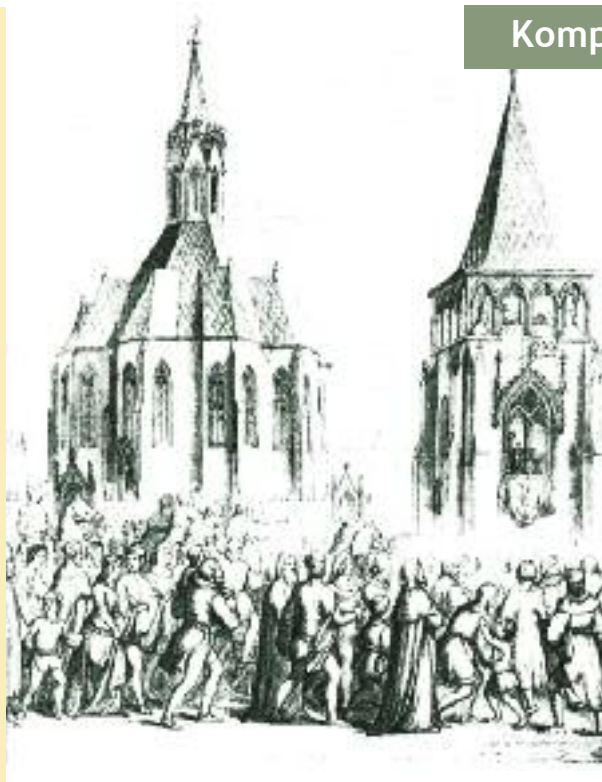

Prokop Holý a Jan Rokycana. Zdroj Wikipedia

Evangelíci již nepotřebovali odvozovat svoji legitimitu od autority katolické církve, tak, jak to činila kompaktáta, a proto nakonec tento dokument novoutrakvisty, ovlivněné Lutherovým a Kalvínovým učením, spíše omezoval. Platnost zemského zákona měla tedy kompaktáta jen do roku 1567, kdy je zrušil císař Maxmilián II. na nátlak české protestantské šlechty.

Hmotný svědek všech těchto zápasů – dvě kamenné kompaktátní desky, obsahující citát v češtině i v latině, že Čechové a Moravané, přijímající svátost večeře Páně pod obojí způsobou chleba i vína, jsou věrní křesťané a praví synové církve, byly původně umístěny na vnější stěně kaple Božího těla na Dobyčím trhu – dnešním Karlově náměstí. V současnosti jsou zpřístupněny v Lapidáriu Národního muzea v Praze-Holešovicích na Výstavišti mezi památkami pozdní gotiky. **Bohdan Kaňák**

Kompaktáta a Kaple Božího těla

„Léta 1437 z rozkazu císaře Zikmunda a legátů basilejských v tomto kostele hlášeno česky, latinsky, uhersky, německy, že Čechové a Moravané tělo Boží a krev pod dvojí způsobou přijímající jsou věrní křesťané a praví synové církve,“ stálo na tzv. kompaktátních deskách (obr. na s. 8), které byly r. 1437 umístěny na zdi kaple Božího těla. Kaple stávala vprostřed pražského Dobyčímho trhu (dnes Karlovo náměstí), naproti dnešnímu kostelu sv. Ignáce. Za dob Karla IV. byla na jejím místě dřevěná kaple, u které se konala shromáždění ve svátek Svatého kopí a hřebů Páně. V době poutí přijížděly do Prahy desetitisíce poutníků. Měli možnost vidět nejvzácnější relikvie i korunovační klenoty, které byly přivázeny z Karlštejna. Roku 1382 byla vydána zakládací listina pro stavbu kamenné „Kaple přesvatého těla a krve Pána Ježíše Krista, našeho Spasitele a Vykupitele, a neposkvrněné Panny Marie a svatých Felixe a Adaukta, mučedníků“ - tak zněl její celý název. Po úplném dokončení byla kaple počátkem 15. století předána Univerzitě. Aktu se osobně zúčastnil i Mistr Jan Hus. V roce 1412 Mistr Jeroným Pražský vedl průvod proti kupčení s odpustky, v jehož čele jel alegorický vůz ověšený napodobeninami papežských bul, jež pak studenti spálili právě u kaple Božího těla. Kázal zde Thomas Müntzer a kaple také sloužila pohřbům univerzitních profesorů. Za vlády Josefa II. byla odsvěcena a zanedlouho zbořena. Jednalo se o unikátní osmibokou stavbu s obdobným půdorysem jako kostel Panny Marie v Trevíru. **red**

Soutěž o tři knihy

Tajenku naší „husitské“ osmisměrky nám pošlete do redakce nebo mailem na adresu jana.krajcikova@csh.cz nejpozději do poloviny července – v srpnové Cestě otiskneme jména výherců.

K	P	K	A	L	I	CH	Y	V	Ě	P	Z
O	A	N	O	D	C	L	H	N	U	T	Í
E	L	T	O	M	U	V	Á	L	K	A	I
C	C	R	Á	K	P	P	R	A	V	D	A
I	Á	I	I	B	R	A	L	L	H	V	P
N	T	T	L	A	O	I	K	E	É	O	R
S	R	V	V	D	Š	R	J	T	D	Z	O
A	Y	A	B	N	U	T	I	O	Á	Y	G
R	V	A	Í	P	M	S	B	T	S	T	R
A	T	C	E	A	U	O	I	L	É	E	A
T	I	C	N	H	J	P	R	Á	Č	E	M
J	B	I	L	Í	Ř	T	S	O	M	A	S

artikuly
bitvy
cep
hejtman
hnutí
husité
kalich
kališníci

kompaktáta
náprava
národ
palcát
podobojí
práce
pravda
program

samostřil
sudlice
táborité
tarasnice
válka
vozy
zpěv

Nakreslila: Lucie Krajčířiková

C E S T A

Bojovat nebo vyjednávat?

Odpověď na tuto otázku jistě není snadná, každý má na věc svůj názor, záleží také na okolnostech... Účast husitů na Basilejském koncilu je však bezesporu důkazem, že jim nešlo o to bojovat za každou cenu a že byli ochotni i diplomaticky vyjednávat. To, že se jim nepodařilo prosadit všechny své požadavky

(přečtěte si článek na straně 4-5), je vzhledem k dějinným okolnostem celkem pochopitelné. Jejich úsilí však určitě nebylo zbytečné.

V každém případě dosáhli přinejmenším toho, že si mocní tehdejšího světa nemohli dovolit je přehlížet a museli s nimi počítat. A to by se bez boje asi nepodařilo. Kdyby nejprve neporazili čtyři křižácké výpravy, nikdo by je k jednacím stolu nepozval. A když si přečtete jejich program – tedy to, za co bojovali – určité to za to stálo, co myslíte?

JK

Nakreslila: Lucie Krajčířiková

S růží na paletě

Chodival malíř do zahrady obhlížet květin něžné vnady, vybíral dlouze, kterou by vzal, aby ji krásně namaloval.

Vyšel si ráno za úsvitu, za kuropění, rosy třípytu, a protože to bylo v létě, měl rudou růži na paletě.

Jenom tato a žádná jiná! Prsty ji lehce obepíná, nese ji spěšně do podkrovní.

Namaloval ji? Kdo to poví?

Ludmila Potůčková

Modlitba

Pane Bože, děkujeme za všechny, kteří hájili a hájí tvou pravdu a ne jen svůj osobní prospěch. Když se někde děje bezpráví a nespravedlnost, nechceme jen lhostejně přihlížet. Amen.

11. Husité

V červnu se Eliška rozhodla vyrazit se svou třídou na školu v přírodě. Vypravili se do jižních Čech, nedaleko města Tábor. Eliška toho využila a vyprávěla dětem o husitech, kteří si toto město vybudovali jako své středisko. „Odtud vyraželi pod vedením Jana Žižky z Trocnova do biev, a ačkoliv bojovali velmi často proti velké přesile, nikdy neprohráli“, vykládala dětem Eliška.

V Táboře spolu navštívili muzeum, kde si všichni se zájmem prohlédli různé husitské zbraně – cepy, sudlice, palčáky, hákovnice, samostřily a samozřejmě také slavnou vozovou hradbu. „To byl Žižkův geniální nápad“, říkala dětem

Nakreslila: Eliška Zápřová, 7 let

sehrát nějakou vtipnou scénku. Děti se hned vytratily a pustily se do tajných příprav. Eliška netušila, co se chystá, jen věděla, že celou akci organizuje oslík s prasátkem. Proto když nastal večer, byla skutečně upřímně překvapená. Děti jí v jídelně nechaly vzkaz, ať přijde na louku za chatou, ve které všichni bydleli. A tam na

Elišku čekalo celé husitské vojsko! V čele jelo prasátko na oslíku jako Jan Žižka na korni a mávalo palčátem vyrobeným z klacku a velíké šišky. Za nimi se tyčila „vozová hradba“ ze dvou trakářků, které si děti půjčily od

pana správce. A za vozovou hradbou čekali husité – každý vystrojený a vyzbrojený, jak nejlépe dokázal, do nadcházející bitvy. To už prasátko zavelelo a všichni vyrazili do útoku. Nebojte se, neutočili na svou paní učitelku Elišku, ale na připravené slamené panáky na kraji lesa, kteří představovali křižácké vojsko. Husité si s nimi hravě poradili a potom slavili své vítězství až do večerky. Na tuhle „husitskou“ školu v přírodě budou určitě všichni dlouho vzpomínat!

Jana Krajičřiková

dostaly přísný zákaz, asi od tatínka, a poslušně jsme ho plnily.

Stalo se prý toto: V ktereš vesnici u Turnova byla prý široko-daleko známá „napravyačka“ a klientely měla dost a dost. Jednou se jí však stal malér. Přišel za ní k napravení muž, silný a bez známek nemoci, jenom na bolesti v zádech si naříkal. Napravyačka podle dávného způsobu muže nadzvedla, zatřepala s ním a pustila... a on se jí skácel k zemi... mrtvý. Napravyačka byla zatčena a souzena. U soudu se jí soudce ptal:

„Proboha, ženská, co jste s tím člověkem dělala?“ „No, nic, pane soudce, podívejte se (vzala vedle stojícího strážníka), jen jsem ho takhle chytila, nadzvedla, zatřepala, až v něm pořádně ruplo a pak jsem ho pustila...“ a strážník se také zhroutil na zem... a také mrtvý... Napravyačka zůstala jako solný sloup. Jak byla potrestána, to už nevím, ale s napravováním se potom přestalo, a to nejen mezi dětmi, ale i mezi dospělými. Zajímavým způsobem se „léčila“ žlutouška. Tou onemocnělá má sestra Anči brzy potom, když vyšla ze školy a byla na brusíně dosti těžce poraněna. Ležela tehdy několik týdnů a předepiso-

vané léky příliš nepomáhaly. Chodily ji navštěvovat tetičky i tetky a radily mnohé a různé. I šlejiřky (brusičky) přicházely s mnohými „účinnými“ radami. Ty se zvlášť sjezdnotily na jednomi. Na nit navléci oloupané stroužky česneku a jako korálky zavěsit na krk. Potom prý některá z žen znenadání měla plivnout nemocné do obličeje. Stroužky česneku na niti navlečené a na krku zavěšené sestra nosila, ale to plivnutí maminka rozhodně odmítla.

Kamil Hnidek:
Vzpomínky na Kopanň

Jazykolamy

Znáte větu ze samých souhlásek? Tady je: Vik zhliti hrst zm.

**Zkuste rychle říct tyto věty:
Zametete to, teto, nebo nezametete to, teto?
Doma má má máma malou materídoušku.**

Z. S.

Blahopřejeme vítěcům soutěže z dubnového čísla

(taženka: Liturgie K. Farského;
soutoženec: Pračková Z. Praby)

Eliška Karasová z Louňovic pod Blanlkem a Pavel Trojan z Kolína

Jak se „lécilo“ na Kopani

Bolení v krku se na Kopani nepříkládá dal žádný velký význam. Léčebná procedura sestávala z pořádného vypaření nohou, vypocení v posteli, při těžších případech se užíval po lžičkách sirup (tehdy se ještě psal sirup s tvrdým „y“) s cicvářkovým semínkem, popřípadě se pojídaly kousky svícené buchty, kterou tatínek přinesl od babičky. Málkové (ta měla svícenou buchtu vždy v zásobě a byla takovým univerzálním „lékem“ při různých onemocněních). Při nachlazení a bolestech na prsou vařival se u nás zpravidla bylínkový čaj. Suché byliny nám občas přinesla tetka Hajnová, která je měla nasušené v zásobě, nikdy u doktora nepobyla a vždy se vyléčila sama.

Vím, že uměla také „napravovat“, když někomu „spadlo z háku“ („houser“, plotýnky nebo pod.). Viděl jsem ji na vlastní oči, když maminku, chodící shrbenou a naříkající, napravovala. To si maminka musila založit obě ruce v týl, tetka se postavila za ni, do vzniklých mezer mezi založenými pažemi a hlavou vsunula své paže, maminku nadzvedla a zatřepala. Když ruplo v zádech, bylo dobře, když neruplo, musela se záda rozmastit, zpravidla nesoleným máslem, někdy nějakým mazáním z lékární, které doma vždycky nějaké bylo. My děti jsme se napravovaly dosti často navzájem i s těmi, které k nám na brusímů přicházely za svými rodiči, a rupávalo nám v zádech ažaž! Jednou jsme však

Nakreslila: Lucie Krajčířková

Ženu statečnou kdo nalazne?

Rút

Rút bezesporu patří mezi nejvýraznější ženské biblické postavy. Však se také po ní jmenuje celá kniha! V Bibli ji najdeme zařazenou po knize Soudců, protože její děj se odehrává ve stejné době. Popisuje příběh dvou odvodělých žen – tchyně a snachy. Noemi se před časem vypravila se svým mužem Elimelekem z Betléma do Moábu. Elimelek později zemřel a Noemi zůstala se svými dvěma syny. Ti se oženili s Moábkami, ale po nějaké době také zemřeli. Vdova Noemi se rozhodla vrátit ke svému lidu a jedna z jejích snach, Rút, se překvapivě rozhodla ji následovat do pro ni cizí země. Velmi k Noemi přilnula její dojemné vyznání: „Kamkoli půjdeš, půjdu, kdekoli zůstaneš, zůstanu. Tvůj lid bude mým lidem a tvůj Bůh mým Bohem.“ (Těmito slovy si mimochodem často při svatebních obřadech slibují věrnost snoubenci.) O tom, že vdova neměla v tehdejší společnosti nijak záviděníhodné postavení, není žádná pochybnost. Když to však navíc byla cizinka, její

šance byly ještě mnohem menší. Jaka tedy musela být její láska k Noemi, když dala přednost této nejistotě před zajištěným životem ve své vlastní rodině! O tom, jak se jim oběma vedlo, si přečtěte sami – je to krásný příběh. Prozradím jen, že nakonec vše dobře dopadlo, Rút našla v Izraeli nejen zástánce, ale i manžela a otce svého syna Obéda, jenž měl syna Jíšaje, který měl syna Davida, budoucího izraelského krále. Moábka Rút byla tedy Davidovou prababičkou. Jak jsou ty Boží cesty pohluhodné, co říkáte?

Jana Krajčířková

Nakreslila: Lucie Krajčířková

Už patnáct let se v Čechách bojuje. 14. srpna 1431 husité pod velením Prokopa Holého v bitvě u Domažlic rozdrtili vojska čtvrté křížové výpravy. Církevním představitelům a zahraniční šlechtě začíná být jasné, že podmanit si „kacířské“ Čechy silou nebude tak jednoduché, jak se na začátku zdálo. Nebylo by lepší s nimi vyjednávat a vyřešit konflikt diplomatickou cestou? Co takhle pozvat je na koncil, který právě zasedá v Basileji? Víme, jak dopadlo pozvání Mistra Jana Husa na předchozí koncil do Kostnice. Ukončit válku si ovšem přeji obě strany. Proto z Čech do Basileje vyraží poselstvo, vedené Prokopem Holým a Vilémem Kostkou z Postupic. Jejich program je stručný a jasný – má pouhé čtyři body. Do dějin vstoupili jako čtyři

Basilejská kompakťáta

pražské články - artikuly. Shodli se na nich již před lety husité z táboorské i pražské strany. Podáři se je prosadit také na koncilu? Když si články přečtete, posuďte sami, jak těžké to asi bude: Svobodné kázání Božího Slova – tento bod byl zřejmě inspirován Mistrem Janem Husem, který za svá otevřená kázání zaplatil životem. Článek požaduje, aby nikdo nemohl zasahovat do kázání řádně vysvěcených kněží. Dnes bychom řekli, že je nesmí cen-zurovat.

Přijímání pod obojí způsobou laiky – tedy požadavek, aby při večerň Páně mohl pít z kalicha každý, nejen kněz, jak to církev bez řádné opory v Bibli prosazovala. Praxi přijímání z kalicha obecným lidem zavedl ještě za Husova života Jakoubek ze Stribra. Mistr Jan Hus byl nejdříve opatrný, protože věděl, že to vzbudí velkou nevoli církve. Jakoubkovo počínání však nakonec schválil. Přijímání pod obojí je výrazem toho, že před Bohem jsme si všichni rovni.

Zákaz světského panování kněží a odnětí majetku církvi – již Jan Vlkaf předchůdce Husův, který jej hodně inspiroval, tvrdil, že církevní představitelé by neměli hromadit majetek a usilovat o moc. Trestání smrtelných hříchů bez rozdílu postavení – neboli všem by se mělo měřit stejným metrem.

Tak co myslíte? Vzdá se církev dobrovolně svého výsadního postavení, majetku a moci?

Na koncilu začala v lednu r. 1433 dlouhá a složitá jednání. Na každé straně stáli čtyři bohoslovci, vždy dva proti sobě, z nichž jeden se snažil obhájit a druhý naopak vyvrátit jeden ze čtyř uvedených článků. Po několika měsících se nakonec husitům podařilo prosadit článek jediný – přijímání pod obojí. Jednání pak pokračovala ještě v Praze, ale dalšího pokroku už dosaženo nebylo. Nejvíce nespokojení s výsledky vyjednávání byli radikální husité, ti však byli posláze v roce 1434 poraženi v bitvě u Lipan. Další tři články se tedy již prosadit nepodařilo.

Výsledek ujednání mezi koncilem a husity byl jako Basilejská kompakťáta (= úmluva) potvrzen koncillem v červenci 1436. Kompakťáta přiznávají nárok na přijímání z kalicha pro všechny příslušníky utrakvistické církve, což platilo až do porážky na Bílé hoře v roce 1620.

Kompakťáta byla u nás vyhlášena v Jihlavě, proto jsou někdy také označována jako Jihlavská kompakťáta. Jejich text byl v češtině a v latině vytesán na dvě kamenné kompakťátní desky, jež byly osazeny na zedl kaple Božího Těla na dnešním Karlově náměstí (dříve Dobytčím trhu) v Praze na Novém Městě. Kaple stála na křížovatec dvou ruských dálkových cest, takže si text ujednání mohli kdokoliv přečíst. Bohužel, dnes už zde kaple Božího Těla nestojí. Kompakťátní desky si však můžete prohlédnout v Lapidáriu Národního muzea v Praze - Holešovičích na Výstavišti.

Na první pohled se může zdát, že toho husité nakonec moc nedosáhli. Tato úmluva však měla velký význam – nejen pro české utrakvisty – tedy ty, kteří přijímají pod obojí, ale pro všechna následná evropská protestantská hnutí, která husity v požadavku přijímání pod obojí následovala.

Jana Krajčířková

Nakreslila: Lucie Krajčířková

Odpůrce Jana Rokycany proti „sub utraque species“

Basilejský koncil se po porážce křížáckého vojska u Domažlic dostal do složité situace, a tak vyzval husity k rozhovorům. Samotná cesta do místa konání koncilu nebyla jednoduchá ze strany koncilního shromáždění, kde bylo třeba dojednat podmínky jednání mezi koncilem a husity, i z husitské strany, kde muselo dojít k dosažení shody o jednotném postupu mezi jednotlivými husitskými stranami, což nebylo snadné. Nakonec učinily dohodu, že se společně obhajovaným programem stanou čtyři pražské artikuly, autoritativním rozhodčím bude Písmo a praxe prvotní církve.

Na basilejském koncilu Jan Rokycana svou obranu prvního artikulu, kterou přeplnil mnoha citáty, protáhl na celé tři dny. Oponentura Rokycanova soupeře, **Johannese de Ragusia** (*jindy zván Jan z Dubrovníka nebo Ivan Stojković*), však předčila veškerá očekávání. Bezkonkurenčně patřila mezi nejdelsí a nejagresivnější. Další projevy koncilních řečníků, které následovaly po Ragusiově řeči, vyzněly mnohem mírněji.

Johannes de Ragusio byl jedním z nejhorlivějších účastníků basilejského koncilu, který se **hluboce zapsal nejen do dějin husitských Čech, ale i do dějin celé katolické církve**. Jeho diplomatické schopnosti byly oceněny basilejským sněmem později, neboť posláním sněmu nebyl jenom smír s českými husity, ale též získání rozkolných Řeků pro jednotu se západní církví.

Bez jakýchkoliv pochybností ho lze zařadit mezi skvělé řečníky s velmi hlubokou znalostí v teologické a historické vědě. Snažil se však tradiční učení o církvi vysvětlovat podle svého pojetí, i když dokázal citovat učení církevních otců od počátku křesťanství až po svou dobu.

V Basileji obhajoval katolické stanovisko o přijímání pod jednou způsobou. Před sněmem veřejně zdůraznil, že jistě nejde o malou věc, nýbrž o věc víry, a proto si vyžádal, aby mohl odpovědět k replikám svého protivníka. Zmínil se, že Rokycanův výklad obsahuje špatné pochopení pavlovsko-augustinovské myšlenky predestinace, což vyjádřil následujícími slovy:

„*Ecce domini, audivistis magistrum Johannem de Rochysana proponentem articulum de communione sub utraque specie, et adducentem pro declaratione ipsius multas rationes, sumatas tam ex sacris scripturis, quam etiam ex conciliis generalibus et sanctis doctoribus: amore dei, aperiatis oculos vestros et agnoscite evangelicam veritatem.*“

V zápalu své řeči použil několikrát vý-

razu „herese“ a ty, kteří se zastávali prvního artikulu pražského, označil za bludaře a schismatiky, což se samozřejmě neobešlo bez bouřlivé odezvy. Čeští vyjednávači si stěžovali, že uráží, a tím porušuje chebská ujednání.

Písmo svaté v Ragusiově pojetí stojí nad církví jako její norma. Ani Písmo svaté, ani žádná jiná učitelská autorita nemá průkaznou a závaznou hodnotu, pokud nesouhlasí s tradičním církevním učením nebo pokud se jí takového souhlasného stanoviska nedostalo dodatečně. Ragusiovy závěry tedy zcela zřetelně odmítly již výše zmíněného chebského soudce, konkrétně jeho sedmý článek. Naopak vyzdvihl první a nejvšeobecnější princip učení a poznání víry. Tímto principem byla římská církev a její *determinatio*, tedy právo rozhodovat

o pravdě. Na druhé straně se Ragusiovi nepodařilo zdůraznit, že v církvi je nadále přítomna pravda evangelia.

Vůbec nehodlal respektovat chebského soudce, spíše ho zcela ignoroval. Vede nás k tomu skutečnost, že se ve své řeči o něm nikdy nezmínil. Vyhlásil, že se církev v žádném případě nemůže mýlit, protože je vedena Duchem svatým a Ježíšem Kristem. Písmo svaté pak není církvi nadřazeno, a tudíž nemá závaznou platnost, pokud se dostane do rozporu s tradičním učením církve nebo jejími rozhodnutími.

Lze tedy konstatovat, že **mezi Rokycanou a Ragusiem existoval důležitý a to zcela zásadní rozdíl v otázce: Jakou roli hraje v církvi samotné Písmo svaté?** Oba dva chápali roli Písma svatého v odlišném pojetí církve. Johannes de Ragusio se při svém konstatování názorů dostal do velkého sporu s českým poselstvem. Jan Ro-

kycana před shromážděním napadl Ragusia slovy, „*že se prohřešuje, když označuje Čechy za rozkolníky, bludaře a odloučené od církve. Jeho počínání že nesměřuje k dosažení jednoty, nýbrž k úplné roztržce mezi stranami.*“ Na jedné straně oba dva souhlasili s tím, že Písmo svaté bylo církvi přijato jako kanonizovaný biblický soubor. Rozpor mezi nimi však nastal v okamžiku, kdy Rokycana tvrdil, že vše, co je v Písmu napsané, je také závazné, o čemž Ragusio tvrdě polemizoval. Husité si mohou o rozhodčí úloze Písma svatého myslet, co chtějí, „*jeho spolehlivost je závislá na neomylnosti církve.*“ Tvrdil, že to, co je v Písmu, není v žádném případě závazně nařízené, a záleží jen a jen na církvi, která může jednotlivé „pravdy“ měnit, a proto hned v úvodu své slavné koncilní řeči proti prvnímu artikulu předkládá šestnáct zásad pro správný výklad Písma svatého. Ragusio se nezalekl a začal

vysvětlovat vztah mezi církvi a eucharistií, i když zde je zarážející, že se vzdávil svému eklesiologickému pohledu na eucharistii, který neustále umocňoval velkým množstvím citací ze sv. Augustina.

Byl bezpochyby ovlivněn ranou scholastikou, když zdůrazňoval rozdíl mezi eucharistií jako tělem Ježíše Krista a církvi jako Božím tělem. Tělo Krista – *corpus Christi* – je obsaženo v chlebu a vínu a je totožné s fyzickým tělem Ježíše Krista. Církev jako Boží tělo –

corpus Christi – má jinou spirituální povahu, která má být zřetelně oddělena. Na druhé straně jasně vyjadřuje, proč církev zavedla přijímání pod jednou způsobou. Zde je důležité poukázat na rozdíl mezi slavením eucharistie v rané církvi, kde se mše svatá a přijímání dělo jako přijímání věřících. Za Ragusiových časů se přijímání stalo klerikální záležitostí, kdy mši svatou a přijímání slavili jako *praesentia populi*.

Přijímání věřících probíhalo samostatně a oddělovalo se od mše svaté, což se snažil Ragusio ospravedlnit a začal zdůrazňovat *manducatio spiritualis* před materiální potravou těla a krve Krista. Ragusio dělí *manducatio spiritualis* na *minores* a *maiores*. Rozdíl mezi nimi není založen na aktu lásky, nýbrž spočívá v intelektuálních znalostech.

Mgr. Šárka Steinová
Národní archiv

Jan Rokycana.
Zdroj: Wikipedia

MŮŽETE SI PŘEČÍST

Příběh deseti listin

František Šmahel: Basilejská kompaktáta. Příběh deseti listin. Praha 2011, 181 s.

Basilejská kompaktáta, která jsou hlavním tématem nové knihy profesora Františka Šmahela, byla právním dokumentem, uzavřeným mezi českými husity na straně jedné a vrcholným orgánem katolické církve, koncilem, jednajícím v Basileji, a vyhlášeným v Jihlavě roku 1436. Zde pak úmluvy stvrdil i císař Zikmund Lucemburský. Tato kompaktáta vycházela ze 4 pražských artikulů, byť v umírněné variantě, a definovala tedy vztah mezi církví utrakvistickou a církví římskou. Jako taková tedy kompaktáta zosobňovala vzájemný minimální konsensus a byla symbolem výsledku husitských válek. Kompaktát se tedy musel nutně dotknout každý historik, který se závěrem husitské epochy a dějinami české reformace zabýval. Kompaktátům se proto věnují velké syntézy českých dějin 15. století, např. z pera Františka Palackého, Františka Michálka Bartoše, Františka Šmahela či Petra Čorneje, ale i speciálnější pojednání, mimo jiné Ivana Hlaváčka, Františka Hoffmanna, Jiřího Kejře, Josefa Války, Bohdana Kaňáka či Aloise Krchňáka. Ne-lze se však zbavit dojmu, že pro většinu dnešních zájemců o historii jsou basilejská kompaktáta toliko mrtvým pojmem, který by byl jen těžko dále rozváděn a vysvětlován. To, že ani v rámci odborné historické obce nelze kompaktáta označit za téma bezezbytku vytěžené, pak naznačily v letech 2009 a 2011 dvě studie Františka Šmahela, které také stojí u kořenů předkládané knihy.

V úvodu sám František Šmahel upozorňuje, že třebaže bádání o basilejských kompaktátech trvají již 150 let, stále nedispонуeme moderní edicí tohoto pramene a je proto nutno dále pracovat se zpřístupněním, připraveným roku 1844 Františkem Palackým pro třetí svazek Archivu českého, které přes svou záslužnost již v mnoha ohledech nevyhovuje. Dále pak Šmahel konstatuje, že přes veškeré dosud dosažené výsledky není zcela zřejmé, co kompaktáta vlastně byla a které listiny mezi ně patřily. Tyto otázky tak představují výchozí bod jeho knihy, jejímž cílem je postižení událostí, vedoucích ke zlisti-

nění, ratifikaci i dalším osudům basilejských kompaktát. Podle původního záměru autora měla tato studie představovat úvod k oné tolik potřebné edici dotyčného materiálu, tento úkol však nakonec Šmahel ponechává svým následovníkům. Sám však pro tuto práci podnikl potřebné první kroky, jak dále uvidíme. Není možné podchytit význam basilejských kompaktát bez nastínění peripetií, které jejich ratifikaci předcházely. To znamená věnovat se poměrně detailně závěru husitských válek s důrazem na dění, spjaté s celocírkevním koncilem, který se sešel na konci roku 1431 v Basileji. Vrcholný sněm římské církve začal jednat bezprostředně poté, co skončila u Domažlic naprostým fiaskem další kruciáta proti českým utrakvistům. Čelným hodnostářem koncilu byl i přímý

účastník nešťastného protihusitského tažení kardinál Cesarini. Ve světle těchto událostí ustoupil koncil snaze o vojenské řešení české otázky a začal se klonit k jednání diplomatickému. Basilejský koncil tak představuje svého druhu unikát: kacířům se na jeho půdě dostalo, pravda v omezené míře, možnosti svobodné diskuse. František Šmahel nejprve letmo nastiňuje vývoj myšlenky konciliarismu, podrobně se naopak zabývá samosprávou, organizací a fungováním basilejského koncilu s důrazem na jeho kancelář a registraturu. Dále se věnuje legacím do Čech, kdy podává důkladné portréty koncilních vyslanců a diplomatů a na volbě těchto legátů následně osvětluje strategie koncilu stran jednání s husity. Výsledkem těchto legací bylo uzavření dohody o podmínkách slyšení v Basileji, k níž došlo roku 1432 a která vešla ve známost jako tzv. chebský soudce. Počátkem roku 1433 tak došlo k prvnímu slyšení kališnického

poselstva před církevními otci v Basileji. V čele českého poselstva stáli takové autority utrakvistického hnutí jako Prokop Holý, Mikuláš z Pelhřimova, Jan Rokycana nebo Petr Payne. Základem jednání se stal jak jinak než fundamentální program husitského hnutí, zachycený ve zmíněných čtyřech artikulech pražských. Od počátku byl průběh jednání nelehký a probíhal z obou stran velmi urputně. František Šmahel průběh těchto jednání podrobně, leč s citem pro důležitý detail, zachycuje. První jednání v Basileji nebylo korunováno úspěchem. Bylo tedy domluveno další slyšení.

Vyslanci obou táborů tak v dalších letech střídavě putovali do Prahy, Chebu či Basileje. Tyto cesty také nadále obnášely bouřlivá rokování. Šmahel přitom upozorňuje, že třebaže jednání o kompaktáta se táhla několik let, jejich znění de facto ne-seznalo až do vyhlášení na konci roku 1436 změn. To znamená, že s ním souhlasili duchovní všech husitských směrů a kompaktáta tedy představovala legitimní dohodu celého reformního hnutí. Na druhou stranu s dikcí neotřásl ani neúspěšné obléhání katolické Plzně, ani bitva u Lipan. Že jednání nad už dosažený rámeček nebude možné, ukázalo již jednání v Řezně za přítomnosti Zikmunda Lucemburského v létě 1434. Sporným bodem se stal mimo jiné požadavek přijímání z kalicha i pro děti. Otázkou také bylo, zda kněží pod jednou budou povinni podávat lidu z kalicha nebo jak bude volen arcibiskup. Ještě roku 1434 schválení kompaktát padlo pod stůl pro neochotu české delegace spokojit se s ústními sliby, k dalšímu jednání proto došlo v červenci 1435 v Brně. Šmahel opět čtenáře bezpečně provádí všemi zákrutami složitých jednání, upozorňuje nejen na ideologické, ale i praktické problémy, jež proces provázely – především potíže s jazykovou komunikací. V neposlední řadě poukazuje také na nelehké postavení císaře Zikmunda, který byl nucen lavírovat mezi Čechy i koncilem. Během celých jednání o kompaktáta je totiž patrná Zikmundova snaha vyjít Čechům vstříc a konečně se v poklidu ujmout otcovského dědictví. Šmahel v tomto ohledu upozorňuje na císařovo skryté ignorování či dokonce otevřené odmítání protestů legátů koncilu. Je doloženo, že ze strany koncilu bylo Zikmundovi Lucemburskému vyčítáno zasahování do otázek náboženských a také separátní jednání

s Čechy. Že Zikmundova reálná politika po uznání za českého krále byla diametrálně odlišná, je ovšem věc druhá. Výsledkem brněnských jednání z roku 1435 byla nakonec tzv. císařská kompaktáta v podobě Zikmundových výsad pro české stavy a pražská města a oboustranně schválené koncepty souboru písemností, posléze známých jako basilejská kompaktáta.

V červnu roku 1436 pak byl svolán do Jihlavy generální sněm, který měl otázku konečně rozřešit. Ani toto jednání však nebylo jednoduché. Legáti koncilu např. odmítli bez zmocnění uznat Jana Rokycanu pražským arcibiskupem. Opět je třeba dodat, že Rokycana se v tomto okamžiku dočkal Zikmundovy podpory. Slavnostním dnem se stal 3. červenec roku 1436. Tehdy Jihlava zažila velkou podívanou v podobě slavnostního pečetení sjednaných listin. V předvečer Husovy smrti, tedy 5. čer-

vence, pak byla kompaktáta vyhlášena a provolána latinsky, německy a česky. 13. července císař Zikmund uznal Jana Rokycanu arcibiskupem a o tři dny později vydal privilegium, stvrzující svobody, řády a práva zemská, včetně práv náboženských a jazykových. 14. srpna roku 1436 byl nejmladší syn Karla IV. Zikmund Lucemburský na jihlavském náměstí českými stavy přijat za českého krále. V létě roku 1436 tak bylo v Jihlavě ukončeno patnáctileté období válek o kalich.

Osudům v Jihlavě ratifikovaných úmluv se František Šmahel věnuje v závěrečném oddílu knihy. Konstatuje, že ačkoliv byla kompaktáta formálně platná a prakticky vykonávaná, neměla ani po roce 1436 na růžích ustláno. Další diskuse s představiteli koncilu proběhla již v roce 1437, opět na téma přijímání dětí z kalicha. Koncil navíc stále nevydal definitivní bulu,

stvrzující svobodné přijímání pod obojí pro Čechy a Moravu. Komplikovala se i zahraničněpolitická situace. Vrcholilo napětí mezi basilejským koncilem a papežem Evženem IV., který se nechtěl nechat konciliaristickou myšlenkou omezovat. Aby ztížil pozici svých oponentů, nabídl Čechům zvláštní jednání ve věci kompaktát na papežském koncilu ve Ferrare. Pod tímto tlakem basilejský koncil sice potvrdil právo laického kalicha, ovšem pouze pro dospělé Čechy, kteří si ho budou svobodně žádat. Faktickou tečku za basilejskými jednáními pak znamenala smrt protektora koncilu Zikmunda Lucemburského na začátku prosince 1437. Co se týče dalších osudů listin basilejských kompaktát, František Šmahel zdůrazňuje, že tato otázka nebyla dosud soustavněji studována. Literatura věc od-
bývá vágním konstatováním o klesajícím

O Basileji, bazilišcích i Medvědí Bibli

Druhé největší město Švýcarska a jedno z nejstarších světových měst leží na strategicky výhodném území na hranicích s Francií a Německem. Již v dávných dobách zde žili v opevněném opidu Keltové; roku 44 př. n. l. založili Římané vojenskou základnu, jejíž zrestaurované trosky ve formě amfiteátru, chrámů a románského muzea jsou dodnes největšími římskými pozůstatky Švýcarska. Roku 1032 se Basilej stala součástí Německé říše. Za zmínku stojí, že v r. 1212 zde byla vydána Zlatá bula sicilská, kterou král Fridrich II. odměnil Přemysla Otakara I. - a tím byly Čechy uznány jako samostatný stát a povýšeny na dědičné království. V roce 1349 město postihla epidemie moru, z níž byli obviněni Židé; většina zemřela při tzv. Basilejském masakru a jejich peníze pak byly použity na obnovu města, které bylo navíc postiženo rozsáhlým zemětřesením a požáry. Basilejský koncil, jemuž věnujeme toto číslo Českého zápasu a jehož posláním bylo vyřešení rozporů v církvi, se ve městě konal v letech 1431-1445. V roce 1436 zde byly sepsány výsledky jednání mezi koncilem a zástupci husitů, které však nebyly samotnou církví potvrzeny.

V roce 1460 založil právě v souvislosti s koncilem papež Pius II. v Basileji universitu, která se stala nejstarší universitou na území Švýcarska. V pozdějších dobách na její půdě přednášel slavný hu-

manista Erasmus Rotterdamský a například i filozof Nietzsche; neměli bychom vynechat ani teologa Karla Bartha, Karla Gustava Junga a protestantského teologa Jana Miliče Lochmana, který byl dvakrát zvolen rektorem. Právě díky své univerzitě se Basilej stala střediskem vzdělanosti, humanismu a rovněž knihtisku. Důležitým datem v historii Basileje je také rok 1897, kdy se zde konal První sionistický kongres; Theodor Herzl na něm prezentoval svou myšlenku samostatného židovského státu, čímž započal vznik státu Izrael.

Pro svou výhodnou polohu na hranicích a splavné řece Rýn se již v dávných dobách stalo město centrem obchodu; dnes je Basilej centrem chemického a farmaceutického průmyslu a samozřejmě i centrem vědy a umění, mj. díky zmíněné univerzitě. Nejnavštěvovanější z mnoha památek je katedrála Münster z tmavě červeného pískovce, postavená v 11. století na místě původního kostelíku, nedaleko místa, kde stávalo původní keltské a později římské opevnění. Na-

cházi se zde mramorová hrobka Erasma Rotterdamského, který v Basileji zemřel. Symbolem města je rovněž radnice uprostřed Tržiště (známý Marktplatz) a městská gotická brána Spalendor, součást původního fortifikačního opevnění. Ještě jedna pozoruhodná postava spojila svůj osud s Basilejí: Casiodor de Reina, španělský mnich, který se stal luteránem, pronásledovaný jako kacíř, v Basileji r. 1569 vydal první kompletní překlad Bible do španělštiny. Překládal z hebrejštiny a řečtiny, z nejstarších dostupných exemplářů. Tato Bible je známa jako „Medvědí Bible“, pro kresbu na jejím obalu znázorňující medvěda, který si pochutnává na medu. Do dnešních dnů se dochovalo pět výtisků v knihovně Basilejské univerzity. Jsou ve velice dobrém stavu a jedna z Biblí je podepsána vlastní rukou samotného Casiodora.

A na konec ještě malá zajímavost. Přemýšleli jste někdy nad původem názvu Basilej? Uvádí se, že město ztožnilo svůj název s pohádkovou postavou, baziliškem, jehož podoba je zde ve formě mnoha fontánek rozseta...

Jaroslava Koubová

významu zmíněných dokumentů. Šmahel předpokládá, že od každé listiny souboru kompaktát byla zhotovena 3–4 zpečetěná vyhotovení (tj. pro legáty koncilu, Zikmunda Lucemburského, jeho zetě Albrechta Habsburského a české stavy). 3 z těchto dokumentů se dochovaly ve Vídni. Šmahel dále uvažuje, že české listiny byly po nějaký čas uchovávány na Karlštejně, odkud je roku 1453 vyzvedl Jiří z Poděbrad, v jehož držení jsou texty kompaktát později doloženy. Jiná skupina byla nejspíše chována na Staroměstské radnici, zde jsou listiny zmíněny k roku 1478. Roku 1448 v Praze do kompaktát nahlížel papežský legát Karvajal, který se je dokonce následně pokusil ze země neúspěšně vyvézt. Kompaktáta byla nadále stěžejním zemským zákonem. Přijmout je musel Zikmundův nástupce Albrecht Habsburský i jeho dědic Ladislav Pohrobek.

Ke zlomu však došlo začátkem vlády Jiřího z Poděbrad, když roku 1462 byla kompaktáta z rozhodnutí papeže Pia II. zrušena. Mimo jiné s odvoláním na fakt, že římská kurie kompaktáta nikdy neuznala. Toto gesto však zůstalo v Čechách bez praktických dozvuků. Kompaktáta se objevila na scéně ještě roku 1478 při jednáních o volbě Vladislava Jagellonského českým králem, kdy se nacházela v rukách Jiřího syna Jindřicha Minsterberského. Tehdy soubor čítal spolu s listinami ze staroměstské radnice 15 listin – František Šmahel se zde pokouší o identifikaci

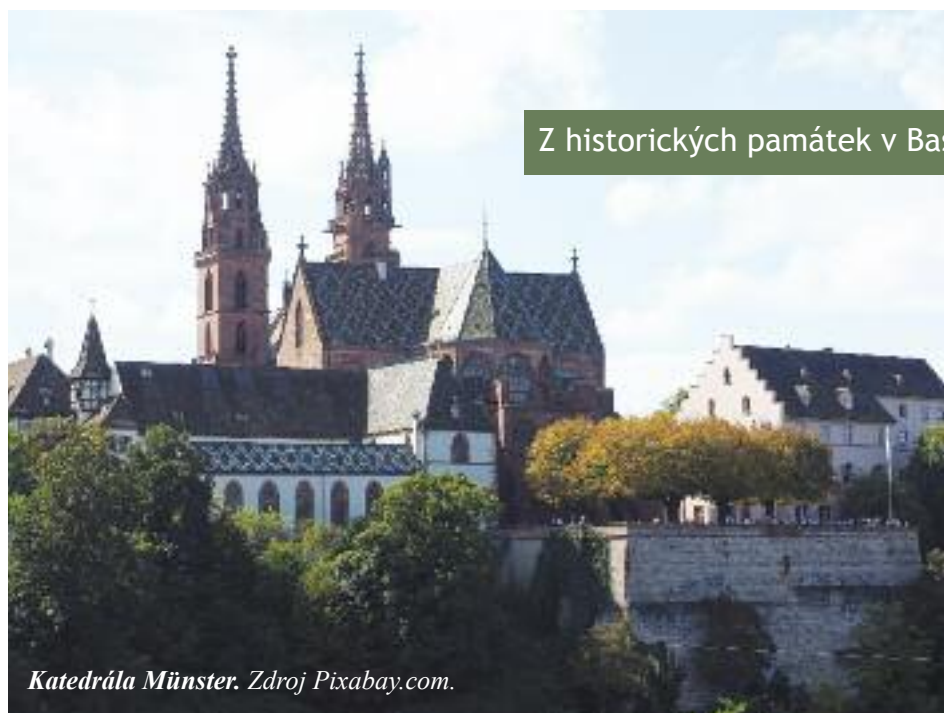
těchto písemností. Síla kompaktát se ukázala v plné síle za bouří roku 1483, kdy napětí mezi katolíky a utrakvisty, živené králem Vladislavem II., eskalovalo v druhou pražskou defenestraci. Vláda obou Jagellonců pak znamenala oslabení vlivu kompaktát v české společnosti. Ve Vladislavském zřízení zemském nebyla kompaktáta reflektována, což mělo za následek jejich dvojnásobné vydání tiskem formou protiakce v letech 1500 a 1513. To však již byla příslušná labuť píseň. Třebaže ještě ve volebním reversu Ferdinanda Habsburského roku 1526 měla kompaktáta zdánlivě pevné místo, ránu jim paradoxně uštědřila luterská reformace. Během 30. let 16. století pozbyla kompaktáta dále na váze a překvapí především skutečnost, že byla zcela ignorována v textu tzv. České konfese roku 1575. Během 16. století se tak basilejská kompaktáta stala minulostí. V dalších pasážích František Šmahel představuje obsah deseti listin souboru basilejských kompaktát, včetně odkazů na rukopisná i tištěná dochování, edice i sekundární literaturu. Tímto tak činí onen první krok k nové edici basilejských dokumentů. Uvedme také, že kniha krom obvyklých náležitostí, jako jsou poznámky, seznam pramenů a literatury či rejstřík, obsahuje také velice užitečný glosář méně známých pojmů. Závěrem tak lze zhodnotit, že na první pohled útlá kniha Františka Šmahela představuje velice zajímavý příspěvek k do-

věku. Kniha z edice Knižnice Dějin a současnosti jsou charakteristické spíše esejistickým, přístupnějším podáním, tomu se ovšem Šmahelova kniha poněkud vymyká. Není to ovšem vinou autorovou, ale spíše složitou problematikou, kterou se zabývá. Kniha se věru nečte jednoduše, vyžaduje od svého čtenáře určité penzum vstupních znalostí a především nemálo soustředění a pozornosti. Ve výsledku je ovšem tento čtenář za vynaložené úsilí nemálo odměněn hlubším vhledem do toho, co basilejská kompaktáta znamenala a jaké úsilí bylo nutné vynaložit k jejich dosažení. To samé pak platí pro samotný Šmahelův text. Nejspíše jen ten, kdo je obeznán s rozměrným celoživotním dílem Františka Šmahela, pozná a docení, kolik práce, studia a vědomostí je v necelestých dvou set stránkách ukryto. V neposlední řadě pak Šmahelova kniha představuje doklad toho, že v dějepisectví je záhodno vracet se i ke zdánlivě vytěženým tématům, neboť platí, že poznávání a vyprávění dějin je nikdy nekončícím kontinuálním procesem. To ví ostatně i František Šmahel, který na práci svých předchůdců stavěl a stejně tak svým pokračovatelům vytyčuje směr dalšího bádání. Např. v oné zmiňované moderní kritické edici souboru basilejských listin.

Josef Šrámek

Otištěno v:

Vlastivědný věstník moravský,
Roč. 64, č. 4 (2012), s. 366-369

Katedrála Münster. Zdroj Pixabay.com.

Z historických památek v Basileji

Basilejská městská brána Spalentor.

*Zdroj: wikipedia.org,
Autor: Roland Zumbühl,
Arlesheim*

Pořady s náboženskou tematikou ve vysílání Českého rozhlasu	
ČRo Dvojka	
Jak to vidí 30 min. moderuje Zbyněk Czondlík a Aneta Anželka (hosta Pítríně)	8.30–9.00 neděle
Kontakt Dvojky 60 min. moderuje Eva Hráková	20.00–21.00 každou druhou středu
ČRo Vltava	
neděle úbočnice	
Elická knihovna	6.35–06.55
Liturgický rok	7.00–07.35 Duchovní skladby s výkladem
Ranní slovo	7.35–08.00 o církevních lidech
Duchovní hudba	8.00–09.00 hudba publicistik
Bohoslužba	9.00–10.00
Varhanní hudba	10.00–10.30
pondělí – pátek	
Ranní úvaha	6.50–7.00 etika, morálka, víra
Bohoslužby o církevních svátcích	
ČRo Plus	
Vertikála 60 min	9.10–10.00 neděle
Hovory o víře 25 min	20.35–21.00 neděle
Ranní, Dopolední a Odpolední Plus	Po–So nepravidelné příspěvky ČVR z náboženské oblasti
ČRo Radio Wave	
Hergot! 60 min	18.00–18.00 neděle 4.00–5.00 středa repríza
REGIONÁLNÍ STANICE ČRo	
Vlny regionální stanice vyhláží	
Mezi nebem a zemí 56 min	9.04–10.00 sobota magazin o víře a spiritualitě
Safom alejchem 15 min	19.45–20.00 neděle pořad o životě v Českém i mezinárodním kontextu

www.rozhlas.cz

Koncerty u sv. Mikuláše

- 13. 6. - 20 hodin
Bach, Dvořák, Mozart, Gershwin
Prague Brass Ensemble
J. Kalfus - varhany
- 14. 6. - 17 hodin
Händel, Bach, Telemann, Mozart
M. Hanzal - varhany, F. Bílek - trubka
- 15. 6. - 17 hodin
Vierne, Händel, Mozart, Schubert
B. Rabas - varhany, H. Jonášová - soprán
- 16. 6. - 17 hodin
Mozart, Händel, Vivaldi, Beethoven
Prague Mozart Trio
Š. Britvík - klarinet, M. Bydžovský - klarinet
P. Němeček - fagot, Y. Škvárová - mezzosoprán
- 17. 6. - 17 hodin
Bach, Pachelbel, Buxtehude, Franck
F. Šťastný - varhany, M. Laštovka - trubka
- 17. 6. - 20 hodin
Mozart, Dvořák, Vivaldi, Händel
Vivaldi orchestra Praga
V. Návrat - barokní housle
Y. Škvárová - mezzosoprán
- 18. 6. - 17 hodin
Caccini, Bach, Vivaldi, Mozart
Z. Němečková - varhany, V. Likérová - soprán
- 18. 6. - 20 hodin
Mozart, Bach, Vivaldi, Dvořák
Prague String orchestra
A. Vondráčková - housle, V. Vlna - hoboj
- 19. 6. - 17 hodin
Bach, Mozart, Franck, Caccini
Canto Corno e Organo
V. Trojanová - varhany,
R. Kyrlová - mezzosoprán, T. Kyrál - lesní roh
- 19. 6. - 20 hodin
Vivaldi, Schubert, Dvořák, Gershwin
Consortium Pragense Orchestra
Š. Hejmánková - soprán, M. Laštovka - trubka

Pozvánka do Husova sboru v Čelákovících

*Náboženská obec
Církve československé husitské
v Čelákovících
oslaví v sobotu 11. června v 16 hodin
80. výročí otevření Husova sboru
slavnostní bohoslužbou, kterou povede
ThDr. Tomáš Butta, patriarcha ČČSH.*

Noc kostelů ve Strašnicích

Náboženská obec naší církve v Praze-
Strašnicích (Vinohradská 161) připravila
při příležitosti Noci kostelů setkání
pro církevní i občanskou veřejnost.
V pátek 10. června od 16 hodin
bude možnost zhlédnout nově instalované
informativní panely s historií náboženské
obce. V rámci programu vystoupí br.
Josef Krček, vedoucí uměleckého souboru
Chaire. red

Lipany 2016

Výročí bitvy u Lipan (30. května 1434) jsme si tentokrát připomněli už v neděli 22. května 2016. Pietní akt zorganizovaly náboženské obce ČČSH Úvaly a Uhlířské Janovice.

Vernisáž neziskovek

Nazaret, středisko DM ČČSH v Borovanech, vás zve na vernisáž výtvarných prací klientů neziskových organizací, které poskytují sociální služby lidem se znevýhodněním. Vernisáž proběhne ve středu 15. června v 17 h v prostorách borovanského kláštera. Výstava se koná za podpory města Borovany. Je součástí programu Dne otevřených dveří Nazaretu a potrvá do konce července 2016. Otevřena bude denně kromě pondělí od 10 do 17 hodin. Vstupné dobrovolné. MVF

Pouť na Sázavě 2016

k 600. výročí Jeronýma Pražského a 700. výročí Karla IV.

Moudrost je cennější než perly

Program pro dospělé

09:00 zahájení, pouť do kláštera
10:00 - 11:15 open air bohoslužba
11:15 - 17:30 koncerty, soutěž

Program pro děti

09:00 baby koutek s malováním
10:00 - 12:00 výtvarné soutěže
12:00 - 16:00 hra - 12 stanovišť "Moudrost je cennější než perly"

Bohoslužby * Koncerty * Divadlo * Tanec

- ◆ FIRST SMILE GLEE BRNO - JESUS CHRIST SUPER STAR
- ◆ TANEČNÍ SKUPINA GITANNE
- ◆ DIVADLO VÍTI MARČÍKA jnr.,
- ◆ BERUŠKA BAND
- ◆ JITKA MALCZYK & VOJTĚCH JINDRA
- ◆ **HRADIŠŤAN & JIŘÍ PAVLICA**

VSTUP VOLNÝ - SBÍRKA na dětský domovy Huslta Dubenec, dětský domov Sázava a na obnovu fresek v klášteře.

Sobota 25.6.2016

www.poutnasazave.ccsk.cz

Pouť na Sázavě pořádá Církev československá husitská ve spolupráci s NPU - klášterem Sázava za podpory města Sázava a Ministerstva kultury ČR.

Přijďte pravidelnými vlaky Českých drah do stanice Sázava - Černé Budy.

České dráhy
Národní dopravnice